

KLĘKNAĆ (33) *vb pf*

inf klęknąć (2). ◇ *fut* 3 sg klęknie (5). ◇ *praet* 3 sg m klęknął (1). *f* klęknęła (2) *RejFig*, *GórnTroas*, klękła (1) *RejPs*. ◇ *imp* 2 sg klękni (2). ◇ *con* 3 pl m pers by klęknęli (1). ◇ *part praet act* klęknąwszy (19).

Sł stp, *Cn brak*, *Linde bez cytatu s.v. klękać*.

Ugiąć kolana ku ziemi, paść na kolana (33) : á któryc będye z ręki pił wodę chwytaiąc ięzykiem iáko pies/ toć ieść leniwy/ kaź mu z woyská precz/ tylko który klęknie á fchyli lie do wody á pije/ ten niechay zoftanie. *BielKron* 50; Ieslim winien ato broń swą dobywam, zetnyciesz mie, y korda dobywszy kleknał *ActReg* 50; *GórnTroas* 74.

a. *W celu wyrażenia pokory, czci i uwielbienia (głównie wobec bóstwa)* (30) : bo ile kroć klękła nogá moiá/ áź śnadz blińko śmierci nigdy on ratować nieomieszkał. *RejPs* 139v; Kleknisz wyżej podnieisz głowę Mow trzy kroć modly twé owe. *RejKup* m6; *GroicPorz* z4; *RejFig* Cc5v; á wżycy śpołu klęknąwszy chwálili Bogá mówiać śpołu [*Universi autem adorantes Dominum dixerunt ad eam Vulg*]. *BibRadz Iudith* 13/20[22]; Gdzie w Sirádu Przeor zakonu káznodziey wyfzedł proźac Elbieckiego Komendatorá/ [...] klęknąwszy/ áby im klaźtorá niecháli śpokoiem. *BielKron* 372, 370; *WujJud* 187; *BudBib Iudith* 13/20 [22]; *BiałKaz* G2; *StryjWjaz* D2, D2v; *CzechEp* 191, *LatHar* 701.

klęknąć u czego (1): Ale oná klęknąwszy v nóg oycowśkich/ prośilá y dla Bogá/ áby iéy po háńbę y lekkość chodzić nie dopuścał *KochWz* 142.

klęknąć na co (1): iż gdy przedęń [*przed króla afrykańskiego*] który ma przyść/ muśi klęknąć ná ziemię/ á potym leść ná brzuchu miećac ziemię zálię *BielKron* 450v.

klęknąć przed kim, przed czym (8): *OpecŻyw* 31; *Leop Mar* 10/17; *KochWz* 139; Przed naświętfzym Sákrámentem klęknąwszy mów. *LatHar* 83; *RejWiz* 160v; Potym Krol klęknie przed Arcybiskupem od Biskupow k niemu przyprowadzony *StryjWjaz* D4v, D2v; *WujJud* 89.

W charakterystycznych połączeniach: klęknąć u nóg; klęknąć na ziemię; klęknąć przed arcybiskupem, ołtarzem, sakramentem.

Zwrot: »klęknąć na kolana« = ponere genua PolAnt [szyk zmienny] (8): na twé kolana Przed Ianem klekni/ a nośki ie^{go} fwiete potzaluy *OpecŻyw* 31; *Leop Mar* 10/17; *BudNT Aet* 20/36; á klęknąwszy ná kolaná [*positis genibus*]/ modlił fię/ mówiać *WujNT Luc* 22/41, *Act* 7/60, 20/36, 21/5, Aaaaaav.

Formacje współrdzenne cf KLĘCZEĆ.

Cf **KLĘKNIENIE**